

Tillämpningsanvisningar för avgiftstaxa inom Stöd, vård och omsorg

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. BAKGRUND	5
1.1 Lagstiftning	5
2. DEFINITIONER AV OLIKA BEGREPP	8
2.1 Maxtaxa	8
2.2 Förbehållsbelopp	8
2.3 Schablonbelopp	8
2.4 Individuell del	8
2.5 Boendekostnad	9
2.6 Avgiftsutrymme	10
2.7 Avgiftsunderlag	10
3. HANDLÄGGNINGSFÖRFARANDET	11
3.1 Flöde för handläggning	11
3.2 Förändrade inkomster och/eller avgifter	12
3.3 Medgivande saknas	13
3.4 Retroaktiva justeringar	13
3.5 Reducering av avgift	13
3.6 Obetald avgift	13
3.7 Högsta avgift	14
3.8 Nedsättning avgift och avgiftsbefrielse	14
3.9 Uppsägningsregler	14
3.10 Avräkningsregler	15
3.11 Kvarboendeskydd för hemmavarande make/maka/sammanboende	15
3.12 Omprövning vid ändrade inkomstförhållanden	15
4. HEMTJÄNST ORDINÄRT BOENDE ENLIGT SOL	16
4.1 Avgiftskonstruktion	16
4.2 Tillfällig hemtjänst	16
4.3 Trygghetslarm eller andra trygghetsskapande larmåtgärder	16
4.4 Matdistribution	16
4.5 Kostnad för sondnäring	17
4.6 Anhörigstöd/avlösning	17
4.7 Ledsagning	17
4.8 Telefontjänst	17
4.9 Fönsterputs	17
4.10 Dagvård	17
4.11 Anhörigbidrag	17
4.12 Övrigt	17
5. KORTTIDSVISTELSE, VÄXELVISTELSE ENLIGT SOL	18
5.1 Korttidsvistelse och växelvistelse	18
6. AVGIFTER I SÄRSKILT BOENDE ENLIGT SOL	19
6.1 Avgiftskonstruktion	19
6.2 Frånvaro	19
6.3 Avgift för mat	19
6.4 Förbrukningsmaterial	19
6.5 Hyra	19
6.6 Medboende i särskilt boende	19
6.7 Avgifter för den medboende	20
6.8 Hyresförhållanden för parboende	20

6.9	Utflyttning och slutstädning	20
6.10	Uppsägning vid dödsfall	20
6.11	In- och utflyttning till särskilt boende	20
7.	AVGIFTER FÖR INSATSER ENLIGT LAG OM SÄRSKILT STÖD OCH SERVICE TILL VISSA FUNKTIONSHINDRADE LSS	21
7.1	Service och omvårdnad	21
7.2	Personlig assistans	21
7.3	Ledsagarservice	21
7.4	Kontaktperson	21
7.5	Avlösarservice i hemmet	21
7.6	Korttidstillsyn utanför det egna hemmet	21
7.7	Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år	22
7.8	Daglig verksamhet	22
8.	AVGIFT FÖR KOMMUNAL HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	23
8.1	Kommunal hälso- och sjukvård	23
8.2	Avgift för hantering av avlidna	24

1 BAKGRUND

Av Socialtjänstlagen 8 kap. 2-9 § regleras principerna om avgifter för vård, omsorg, service och socialt stöd som utges genom bistånd enligt socialtjänstlagen (SoL), samt genom kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Dessa tillämpningsanvisningar för avgifter inom stöd, vård och omsorg berör personer som beviljats någon form av bistånd i enlighet med:

- Socialtjänstlagen (SoL 2001:453)
- Lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS 1993:387)
- Hälso-och sjukvårdslagen (HSL 2017:30)

Avgifterna är fastställda med stöd av 8 kap SoL, 19–21 §§ LSS, 2 kap. 6 § kommunallagen (självkostnadsprincipen) samt 2 kap. 3 § (likställighetsprincipen). Handläggningsrutinerna följer förvaltningslagen.

Riktlinjerna revideras årligen med stöd av:

- Socialstyrelsens meddelandeblad: *Uppgifter för beräkning av avgifter för äldre- och handikappomsorgen* som utges årligen.
- Vissa avgifter är knutna till andra årliga handlingar så som korrigering av prisbasbeloppet, m.m.

1.1 Lagstiftning

Kommunens avgiftssystem och dess tillämpningsregler för avgifter inom Stöd, vård och omsorg styrs av följande lagar och förordningar:

1.1.1 SOCIALTJÄNSTLAGEN (SFS 2001:453)

8 kapitlet. Avgifter

8.4 §

Med avgiftsunderlag avses den inkomst som den enskilde kan antas komma att få under de närmaste tolv månaderna, fördelad med lika belopp per månad. Inkomsten skall beräknas med tillämpning av 21 § första stycket 1-3 och 5 § lagen (2001:761) om bostadstillägg till pensionärer m.fl. Som inkomst skall även räknas särskilt bostadstillägg enligt 20 § samma lag och bostadsbidrag enligt lagen (1993:737) om bostadsbidrag. En kommun kan i sitt taxebeslut bestämma att inkomsten skall beräknas på ett sätt som är mer fördelaktigt för den enskilde.

I fråga om makar skall den enskildes inkomst anses utgöra hälften av makarnas sammanlagda inkomster. *Lag (2001:847)*

8.5 §

Den enskildes avgifter får;

1. för hemtjänst och dagverksamhet, tillsammans med avgifter som avses i 26 § tredje stycket hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,48 gånger prisbasbeloppet,

2. för bostad i särskilt boende per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,50 gånger prisbasbeloppet.

8. 6 §

Avgifterna enligt 5 § får inte uppgå till ett så stort belopp att den enskilde inte förbehålls tillräckliga medel av sitt avgiftsunderlag för sina personliga behov och andra normala levnadskostnader (förbehållsbelopp). När avgifterna fastställs skall kommunen dessutom försäkra sig om att omsorgstagarens make eller sambo inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation. Om avgifterna baseras på den enskildes betalningsförmåga skall avgiftsunderlaget beräknas enligt 4 §. *Lag (2001:847) Dnr 3.1–0091/2009*

8. 7 §

Kommunen skall bestämma den enskildes förbehållsbelopp genom att beräkna den enskildes levnadskostnader, utom boendekostnaden, med ledning av ett minimibelopp. Boendekostnaden skall beräknas för sig och läggas till minimibeloppet. För sådan boendekostnad som anges i 5 § skall dock inget förbehåll göras.

Minimibeloppet skall, om inte annat följer av 8 §, alltid per månad utgöra lägst en tolfedel av

1. 1,3546 gånger prisbasbeloppet för ensamstående, eller
2. 1,1446 gånger prisbasbeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor.

Minimibeloppet enligt första stycket skall täcka normalkostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagstidningar, telefon, TV-avgift, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel. *Lag (2001:847)*

8. 8 §

Kommunen skall höja minimibeloppet i skälig omfattning om den enskilde på grund av särskilda omständigheter varaktigt har behov av ett inte oväsentligt högre belopp än det som anges i 7 § andra stycket.

Kommunen får minska minimibeloppet i skälig omfattning om den enskilde inte har en kostnad för en sådan post som anges i 7 § tredje stycket därför att

1. kostnaden ingår i avgiften för hemtjänst och dagverksamhet,
2. kostnaden ingår i avgiften eller hyran för bostad i särskilt boende eller
3. posten tillhandahålls kostnadsfritt. *Lag (2001:847)*

8. 9 §

Kommunen skall ändra en avgift om något förhållande som påverkar avgiftens storlek har ändrats. Avgiften får ändras utan föregående underrättelse, om ändringen beror på förändringar i prisbasbeloppet. En ändring av avgiften skall gälla från och med månaden efter den månad då anledning till ändring har uppkommit. En ändring av avgiften skall dock gälla från och med den månad under vilken de förhållanden har uppkommit som föranleder ändringen, om förhållandena avser hela månaden. *Lag (2001:847)*

1.1.2 LAG OM STÖD OCH SERVICE TILL VISSA FUNKTIONSHINDRADE (SFS 1993:387)

Avgifter m.m.

18 §

Av dem som enligt beslut av Försäkringskassan är berättigade att få assistansersättning enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken får avgift för personlig assistans tas ut inom ramen för sådan ersättning.

19 §

Skäliga avgifter för bostad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter får tas ut av dem som har hel allmän ålderspension, hel sjukersättning eller hel aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken eller annan inkomst av motsvarande storlek, enligt de grunder som kommunen bestämmer. Avgifterna får dock inte överstiga kommunens självkostnader.

Kommunen skall se till att den enskilde får behålla tillräckliga medel för sina personliga behov.

20 §

Om någon som är under 18 år får omvårdnad i ett annat hem än det egna med stöd av denna lag, är föräldrarna skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader för omvårdnaden. Kommunen får i sådana fall uppbära underhållsbidrag som avser barnet.

21 §

I andra fall än som anges i 18--20 §§ får avgifter eller ersättning för kostnader inte tas ut för insatser enligt denna lag.

1.1.3 17 KAP. 8§ FÖRSTA STYCKET 1-3 HÄLSO-OCH SJUKVÅRDSLAG (HSL) Högekostnadsskydd för avgifter till kommuner

För den enskilde får avgifter för följande poster tillsammans per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5392 prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken:

1. vård enligt 12 kap. 1 eller 2 § eller 14 kap. 1 §,
2. förbrukningsartiklar enligt 12 kap. 6 §,
3. långtidssjukvård som en kommun har betalningsansvar för enligt 2 § lagen (1990:1404) om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård, och
4. hemtjänst och dagverksamhet enligt 8 kap. 5 § socialtjänstlagen (2001:453).

Ovan angivna bestämmelser innebär ett högekostnadsskydd i form av en högsta avgift för hemtjänst i ordinärt och särskilt boende samt dagverksamhet och kommunal hälso- och sjukvård. Avgiften får per månad maximalt uppgå till en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet. Högekostnadsskydd för boendeavgift avser högsta avgift för bostad i sådant särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen. Boendeavgiften får per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5539 gånger prisbasbeloppet.

2 DEFINITIONER AV OLIKA BEGREPP

2.1 Maxtaxa

Alla människor ska ha råd med insatser som utges genom kommunal verksamhet. Därför finns högkostnadsskydd i form av en maxtaxa. Maxtaxan är de månadsbelopp som den enskilde betalar som mest, oavsett inkomst respektive tillgångar.

2.2 Förbehållsbelopp

Med förbehållsbelopp menas ett belopp som dras av vid beräkningen av avgiftsutrymmet. Avgiftsutrymmet reglerar kommunens möjlighet att ta ut avgift, det vill säga kommunen kan inte ta ut högre avgift än den enskildes avgiftsutrymme för hemtjänst, trygghetslarm och kommunal hälso- och sjukvård. Förbehållsbeloppet består av ett minimibelopp och den faktiska boendekostnaden. Minimibeloppet delas upp i schablonbelopp och individuell del.

2.3 Schablonbelopp

Schablonbeloppet ska täcka levnadskostnader, det vill säga normalkostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagstidning, telefoni, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel. Schablonbeloppet, är uppdelat för ensamstående och för sammanlevande makar och sambor, då levnadskostnaden för ensamstående är fördyrad. Kostnaden utgör del av prisbasbeloppet enligt 8 kap 7 § SoL.

2.4 Individuell del

Vid beräkning av förbehållsbelopp får i vissa fall den enskilde rätt till ett högre minimibelopp om särskilda omständigheter föreligger. Behov av ytterligare medel ska vara av varaktig karaktär. Avgiftshandläggaren gör en individuell prövning i det enskilda fallet.

Med varaktig karaktär avses en kostnad som är regelbundet återkommande under större delen av ett år. tillägg för reglering av skulder beviljas inte. Ersättning från annat håll får ej erhållas.

Fördyrad kost läggs alltid utan prövning som ett individuellt tillägg i följande fall (det individuella tillägget är skillnaden mellan livsmedelskostnaden som ingår i schablonbeloppet och kostnaden som debiteras, beräknat per dygn)

Exempel på särskilda omständigheter som berättigar till ett högre minimibelopp:

- Färdigberedd måltid som levereras via hemtjänsten i ordinärt boende
- Vid korttids- och växelvård
- I särskilt boende som levereras via kommunen eller annan restaurang/köksföretag (kopia på faktura som verifierar köpta matleveranser från annan restaurang/köksföretag ska varje månad lämnas till ekonomiavdelningen). Schablonbeloppet kan inte höjas med mer än motsvarande avdrag som görs vid matleveranser från kommunen.
- Boendekostnaden vid korttids- och växelvård läggs alltid utan prövning som ett individuellt tillägg

- Äldre och funktionshindrade personers underhållskostnad för minderåriga barn
- Kostnader för arbetsresor, den del som ej är avdragsgill i deklARATIONEN
- Kostnader för god man
- Kyrkoavgift till registrerat trossamfund (ej begravningsavgift), beräknas automatiskt för alla
- Hemmavarande barn i åldern 0-18 år, beloppet får ej överstiga Konsumentverkets beräkningar av skäligen kostnader
- Dubbel bosättning vid inflyttning till särskilt boende, dock längst 3 månader
- Läkemedelstekniska hjälpmedel

2.5 Boendekostnad

Vid beräkning av boendekostnad tas hänsyn till följande:

Hysesrätt- Endast grundhyra skall anges, ej hushållsel, tv-abonnemang, garageplats eller liknande.

Bostadsrätt- Endast grundavgift beaktas, ej hushållsel, tv-abonnemang, garageplats eller liknande.

Egen enfamiljsfastighet- räntekostnad exklusive bidrag (70%), drifts- och uppvärmnings-kostnader, arrende- eller fastighetsavgift.

Om månadshyran är kallhyra beräknas uppvärmningskostnaderna enligt samma princip som vid egen enfamiljsfastighet.

Drifts- och uppvärmningskostnader beräknas enligt ett av följande alternativ:

- Beräknas enligt Skatteverkets schablon
- Om bostaden delas med make, barn eller annan delas boendekostnaden lika mellan dessa.
- För makar med separata boenden beräknas den faktiska boendekostnaden för respektive part.
- Den som flyttar till särskilt boende kan i vissa fall, efter ansökan, beviljas jämkning av dubbelhyra i maximalt 3 månader, enligt kommunens riktlinjer för jämkning av dubbel hyra vid inflyttning till särskilt boende.

2.6 Avgiftsutrymme

Skillnaden mellan den enskildes förbehållsbelopp och inkomster benämns som avgiftsutrymme, vilket anger de belopp som den enskilde har möjlighet att betala för avgifter inom högkostnadsskyddet.

Avgiftsutrymme = Inkomster – Förbehållsbelopp (bostadskostnad, minimibelopp+ ev extra minimibelopp)

Beräkning av avgiftsutrymmet, görs enligt följande:

Inkomster

Inkomst efter skatt + _____

Bostadstillägg (BTP) + _____

Summa inkomster = _____

Förbehållsbelopp

Boendekostnad - _____

Minimibelopp - _____

Ev. extra minimibelopp - _____

Avgiftsutrymme = _____

2.7 Avgiftsunderlag

Avgiftsunderlaget beräknas utifrån bestämmelserna i 8 kap 4 § Socialtjänstlagen.

Med avgiftsunderlag avses den inkomst som någon kan antas komma att få under de närmaste tolv månaderna, fördelat med lika belopp per månad. Avgiftsunderlaget beräknas utifrån aktuella förvärvs- och kapitalinkomster som är skattepliktiga enligt inkomstskattelagstiftningen.

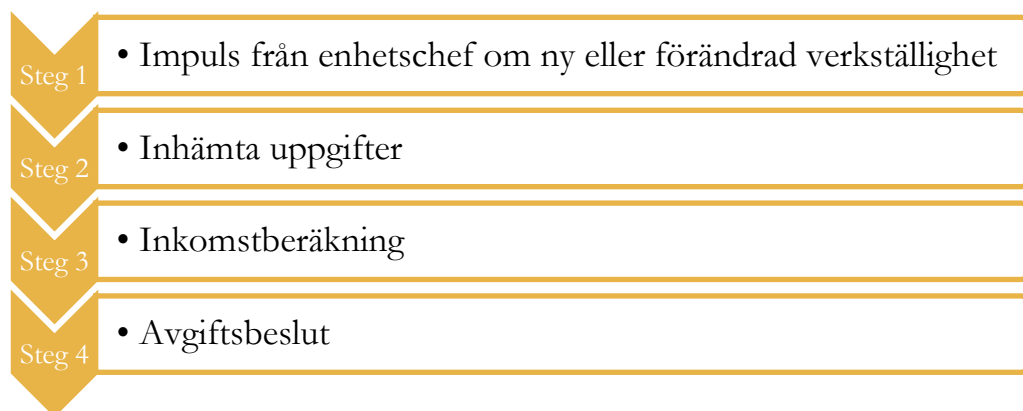
Dessutom ska bostadstillägg, särskilt bostadstillägg, boendetillägg och bostadsbidrag anses som inkomst. Vissa inkomster som inte är skattepliktiga i Sverige räknas in, bland annat utländsk inkomst och stipendier. Förmögenhet påverkar inte avgiftsunderlagets storlek. Däremot påverkar förmögenhet möjligheten att få nedsatt avgift som kompensation för dubbla boendekostnader.

Skatten beräknas enligt gällande skattelagstiftning. Skatteavdrag för kyrkoavgift görs om den enskilde är medlem i trossamfund och betalar sin avgift via skattsedel. Om kyrkoavgiften skiljer inom kommunen beräknas den högsta procentsatsen för kyrkoavgift.

3 HANDLÄGGNINGSFÖRFARANDET

3.1 Flöde för handläggning

Steg 1: Från biståndsbeslut till avgiftsbeslut

Biståndshandläggaren utreder och bedömer den enskildes behov av hjälp, stöd, tillsyn och serviceinsatser. Biståndshandläggaren skickar beställning av beviljat bistånd till enhetschef för hemtjänsten som med stöd av utredningen fördelar ut insatserna och tillsammans med planerare, planerar tidsåtgången för aktuella insatser. När insatserna har verkställts går direkt impuls till avgiftshandläggaren om ny eller förändrad verkställighet.

Steg 2:

Den information som rapporteras av enhetschef (planerade hemtjänststimmar), ligger till grund för avgiftshandläggarens bedömning för den avgift som den enskilde kommer att betala. Person som inte har erhållit insatser sedan tidigare betalar enligt maxtaxan till dess att personen lämnat samtycke till att avgiftshandläggaren får hämta information automatiskt, avseende inkomstuppgifter från Försäkringskassan, pensionsmyndigheten och Skatteverket. I dessa fall ändras avgiften till att vara inkomstbaserad från och med den månad då inkomstförfrågan inkommit. Om personen inte lämnar samtycke debiteras fortsättningsvis maxtaxa. Om personen sedan tidigare har insatser och erhåller förändring finns redan information om personens inkomster upplaga, avgiftshandläggaren ändrar då avgiftsslaget till motsvarande insatser för planerad tid och skickar ut ett nytt avgiftsbeslut till den enskilde.

Steg 3: Inkomstberäkning

Aktuella och senaste uppgifter om inkomster med mera används. En slutlig inkomstskatte-beräkning (efter slutlig skattetablell) görs på årsbasis och delas med tolv för att komma fram till en månadsinkomst efter skatt.

Inkomstbegreppet

Inkomstbegreppet skall grundas på aktuella förvärvs- och kapitalinkomster med tillägg för vissa typer av ersättningar som är undantagna från beskattning i Sverige. Vilka inkomster som får ligga till grund för beräkningen finns angivet i 8 kap 4 §SoL.

Inkomster av tjänst

Som inkomst av tjänst räknas:

- Alla utländska inkomster
- Arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd
- Arbetsmarknadsförsäkringar
- Arvoden
- Avtalsgruppsjukförsäkring
- Efterlevandepension och hustrutillägg
- Föräldrapenning
- Livränta, skattepliktig del
- Lön och sjuklön
- Privat pensionsförsäkring
- Sjuk- och rehabiliteringspenning
- Sjuk- och aktivitetsersättning
- Särskilt pensionstillägg
- Tjänste- och avtalspension
- Vårdbidrag (arvodesdelen)
- Ålderspension
- Övriga förmåner eller skattepliktiga ersättningar

Steg 4: Avgiftsbeslut

Skriftligt avgiftsbeslut skickas alltid till den som erhållit beslut om insatser med stöd av SoL, HSL samt i delar för den som erhåller LSS-insatser.

När den enskilde får avgiftsbeslutet ska denne kontrollera om uppgifterna som ligger till grund för beslutet stämmer, om så inte är fallet måste den enskilde meddela avgiftshandläggaren.

Mottagaren av avgiftsbeslutet ges också genom besvärshänvisning möjlighet till att överklaga avgiftsbeslutet. Vid överklagande av enskilt avgiftsbeslut enligt socialtjänstlagen ska skrivelsen med överklagande vara ställd till behörig domstol men ha inkommit till Social- och arbetsmarknadsförvaltningen inom tre veckor från det att den enskilde fick del av beslutet. Kommunens handläggare ska vid behov vara behjälpliga med överklagande om den enskilde begär detta.

3.2 Förändrade inkomster och/eller avgifter

Den enskilde är skyldig att anmäla förändrade inkomst-, förmögenhets- och bostadsförhållanden. Kommunen kan kontrollera de uppgifter som är offentliga hos andra myndigheter. Efter kontroll kan avgiften komma att förändras.

En avgift ska förändras om något förhållande som påverkar avgiftens storlek förändras. Kommunen har ansvar att utreda om den enskilde har behov av ett högre förbehållsbelopp. Den enskilde måste vara behjälplig med att lämna uppgifter som ligger till grund för beslutet.

I takt med att prisbasbeloppet förändras kan en justering av avgiften göras utan

föregående underrättelse till den enskilde. Dock ska ett nytt avgiftsbeslut sändas till den enskilde varje år, enligt årliga uppräknings fastställda i kommunfullmäktige och andra bestämmelser exempelvis ändrade prisbasbelopp, skattebestämmelser, tjänst- och kapitalinkomster.

3.3 Medgivande saknas

För personer som avstår att lämna sitt samtycke till inhämtande av uppgifter för avgiftsprövning, debiteras alltid maxtaxa.

3.4 Retroaktiva justeringar

Om den enskilde erlagt för hög avgift på grund av felaktig handläggning i kommunen, ska kommunen återbetala mellanskillnaden mellan den för höga avgiften och den korrekta avgiften så långt tillbaka i tiden som beslutet gäller. Ingen ränta beaktas vid återbetalning. Om den enskilde betalat för låg avgift för att han/hon lämnat oriktiga inkomstuppgifter kan mellanskillnaden mellan den korrekta avgiften och för låg avgift återkrävas så långt tillbaka som beslutet gäller.

Retroaktiv justering av avgift kan ske i följande fall, vid summa om minst 50 kronor/månad;

Max 1 månad:

- om inkomstblankett lämnas inom en månad från att hjälp erhålls kan avgiftsbeslut gälla från och med detta datum
- förändrad avgiftsberäkning på grund av förändrade inkomstuppgifter

Max 3 månader:

- om avgiftsbeslut och/eller faktura för utförda insatser inte skickats kan detta ske i efterhand, eftersom den enskilde informerats (av den som beviljat insatsen) om att insatsen är avgiftsbelagd

Max 3 år:

- den enskilde lämnat felaktiga uppgifter eller underlåtit att informera om förändringar
- felaktig debitering av kommunen

3.5 Reducering av avgift

Sjukhusvistelse:

Hemtjänstavgiften reduceras med 1/30 från inskrivningsdag till och med dagen före utskrivning.

Utebliven hjälp:

Avgiftsbefrielse kan medges om den enskilde en vecka i förväg avsäger sig hemtjänst under en eller flera perioder om 30 kalenderdagar i följd. Gäller dock inte i samband med sjukhusvistelse.

3.6 Obetald avgift

Avgift för utsändande av skriftlig betalningspåminnelse tas ej ut i enlighet med gällande förordning (Förordning om ersättning för inkassokostnader m m SFS 1981:1057) för avgifter inom stöd, vård och omsorg. Vid försenad betalning utgår däremot en

dröjsmålsränta enligt gällande räntelag. Obetald faktura skickas till inkassoföretag enligt kommunens gällande rutiner.

3.7 Högsta avgift

Den enskildes avgift för hemtjänst i ordinärt och särskilt boende, tillfällig placering (korttidsvistelse), trygghetslarm, samt avgifter som avses i 26 § 3 st. hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) får sammanlagt per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5392 (SFS 2015:967) gånger prisbasbeloppet (45 500, 2018), (8 kap. 5 § SoL), vilket motsvarar högst 2 089 kronor i 2019 års prisnivå. Avgift för kost och förbrukningsartiklar i särskilt boende (tex. Toalettpapper, tvättlappar, sängskydd, tvättmedel, skurmedel och dylikt) tillkommer när den enskilde erhåller detta genom kommunen. (KF 2016-11-15)

För var och en som får hjälp debiteras ett individuellt beslut. För makar eller sammanboende som båda får hjälp kan avgiften som högst bli 2 x 2 089 kronor per månad (maxtaxa 2019).

Den som beviljas bistånd enligt Socialtjänstlagen i form av särskilt boende erlägger högsta avgift utifrån sin betalningsförmåga (ON §170 2007-12-12). Den enskilde får i exempelvis dessa fall betala en lägre avgift än 2 089 kronor per månad när avgiftsutrymmet per månad understiger 2 089 kronor.

3.8 Nedsättning av avgift och avgiftsbefrielse

Den enskilde har alltid rätt att erhålla en individuell prövning och eventuell nedsättning av avgiften, alternativt avgiftsbefrielse om så särskilda skäl åberopas. Som särskilda skäl räknas exempelvis dubbla bostadskostnader och beaktande av kvarboende make/makas ekonomi. Alla sådana prövningssituationer förutsätter att det endast i de fall där förbehållsbeloppet inte uppnås, kan betinga nedsättning eller befrielse av avgifter.

3.9 Uppsägningsregler

Vid ensamstående eller båda makars/sambors *stadigvarande flyttning* till bostad i särskild boendeform ska ekonomisk möjlighet finnas att avveckla den tidigare bostaden. Denna avvecklingstid får uppgå till *högst tre månader*. Nedsättning för dubbla bostadskostnader ska ske utifrån följande förutsättningar:

- Sparat kapital (ej fastighet) får inte överstiga två basbelopp.
- Uppsägning/försäljning av bostaden ska ske senast en månad efter inflyttning till särskilt boende. Vid försäljning av bostadsrätt räknas tre månader som motsvarar uppsägningstiden på en hyresrätt.
- För att nedsättning ska kunna medges måste handlingar lämnas, som visar att bostaden är uppsagd eller under försäljning och där sista hyres-/besittningsmånad framgår.
  - Vid enbart överlåtelse av bostaden medges ingen nedsättning eller befrielse av avgift eftersom bostaden inte sägs upp eller lämnas till försäljning.
  - Nedsättning eller befrielse av avgift kan i vissa fall - av sociala skäl – medges även om den ordinära bostaden inte sägs upp i tid.

3.10 Avräkningsregler

Under den tid som den enskilde har dubbla bostadskostnader kan bostadskostnaderna för *båda* bostäderna komma att avräknas mot nettoinkomsterna i sådan omfattning att den enskilde uppnår fastställt förbehållsbelopp för övriga levnadskostnader. Vid behov sker nedsättning av hyran i den särskilda boendeformen.

3.11 Kvarboendeskydd för hemmavarande make/maka/sammanboende

Om hemmavarande make/maka är beroende för sitt uppehälle av den andre make/makan som flyttar till särskild boendeform, ska kommunen enligt lag (8 kap. 6 § SoL) försäkra sig om att make/maka inte drabbas av ”en oskäligt försämrad situation” när avgifterna bestäms.

Följande beräkningsregler ska då gälla:

- Om det är den make/maka med den högsta inkomsten som flyttar till särskilt boende ska inkomsterna delas varvid förbehållet för make/maka kontrolleras. Vid behov ska ytterligare avgiftsutrymme beräkningsmässigt föras över på make/maka så att förbehållsbeloppet för ensamstående plus dennes bostadskostnader garanteras.
- Om det är make/maka med den lägsta inkomsten som flyttar till särskilt boende ska inte inkomsterna delas. Vid behov ska avgiftsutrymme beräkningsmässigt föras över på make/maka så att förbehållsbeloppet för ensamstående plus dennes bostadskostnader garanteras.

Dessa beräkningsregler ska tillämpas utan att den enskilde påkallar behov om detta.

3.12 Omprövning vid ändrade inkomstförhållanden

Vid förändrade inkomstförhållanden för makar som lever med skild hushållsgemenskap ska ny avgiftsberäkning ske i och med att makarna då får ändrade inkomster och i förekommande fall även ändrade bostadstillägg.

4 HEMTJÄNST ORDINÄRT BOENDE ENLIGT SoL

Avgiften omfattar insatser inom ramen för omvårdnad, stöd, tillsyn och service i ordinärt boende.

- Alla avgifter inom stöd, vård och omsorg faktureras med en månads efterskott.
- Alla avgifter avrundas alltid uppåt till hela kronor.

4.1 Avgiftskonstruktion

Avgiften för insatser i ordinärt boende är baserade på planerad tid utifrån påbörjad timme. För 2019 är avgiften 350 kronor per timme. Timtaxan följer årligen förändringar utifrån omsorgsprisindex (OPI) enligt rekommendation från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

4.2 Tillfällig hemtjänst

Med tillfällig hemtjänst avses tillfälligt insatt hjälp under kortare en period (maximalt en månad) till en person som i normala fall inte erhåller hemtjänst. För tillfällig hemtjänst utgår timtaxan för hemtjänst. Ingen beräkning av avgiftsutrymmet görs.

4.3 Trygghetslarm eller andra trygghetsskapande larmåtgärder

Oavsett larmtyp uttas en avgift per månad med 350 kronor. Avgiften avrundas uppåt till närmaste hel krona. Makar/sambos i delat hushåll betalar vardera för sig för trygghetslarm om så båda beviljats insatsen. För del av månad debiteras en trettiondel av månadsavgiften per dag. Ingen hemtjänstavgift tas ut för utryckning och vård i anslutning till denna.

Borttappad eller förstörd larmknapp debiteras med 200 kronor.

4.4 Matdistribution

Efter biståndsbedömning kan den enskilde i ordinärt boende få mat levererad till bostaden.

Priset bestäms av de leverantörer som Socialnämnden slutit avtal med. Personer som har ett biståndsbeslut om matdistribution kan välja matabonnemang hel eller halv.

Detta innebär;

- 1 matlåda varannan dag/halv- 900 kr/månad (inklusive leverans av matlåda)
- 1 matlåda varje dag/hel- 1800 kr/månad (inklusive leverans av matlåda)

Om personen vill ha 2 matlådor varje dag får personen beställa 2 hela matabonnemang, dvs 1800 x 2.

Fördyrade matkostnader i samband med matdistribution och matabonnemang, ska kommunen ta hänsyn till förhöjda matkostnader. Omsorgstagaren erhåller en höjning av minimibeloppet som motsvarar skillnaden mellan kommunens avgift för matdistribution och det belopp för livsmedel som ingår i minimibeloppet. Kommunfullmäktige beräknar att huvudmålet utgör 40 % av konsumentverkets beräkningar för heldygnskost. De omsorgstagare som har biståndsbedömd matdistribution, dock mindre än ett halvt abonnemang middag, ges inget tillägg för fördyrade matkostnader eftersom behovet inte anses som varaktigt.

I kombination av matdistribution och andra insatser med behov av färdiglagad mat, räknas ett individuellt minimibelopp för tillagningskostnader fram beroende på den totala kostnaden för mat. Avgiften ingår inte i högkostnadsskyddet.

4.5 Kostnad för sondnäring

För sondnäring debiteras den enskilde kommunens självkostnad, dock maximalt 42,75 % av en tolfedel av prisbasbeloppet per månad. Avgiften ingår inte i högkostnadsskyddet.

4.6 Anhörigstöd/Avlösning

Ingen avgift tas ut för anhörigstöd/ avlösning understigande 8 timmar/månad. Avgift tas ut efter 8 timmar, per påbörjad timme/planerad tid.

4.7 Ledsagning

Timavgift debiteras enligt gällande timtaxa upp till maxtaxan.

4.8 Telefontjänst

Telefontjänst kan erbjudas som alternativ för tillsynsbesök och debiteras. Insatsen debiteras med fast månadsavgift om 350 kronor/månad.

4.9 Fönsterputs

Fönsterputs debiteras kunder i efterskott med 350 kronor.

4.10 Dagvård

Personer som deltar i kommunens dagverksamhet betalar en avgift för kost samt resa till och från dagverksamheten. Avgift för dagverksamhet 90 kronor/dag. Avgifter för måltider inkom äldreomsorg justeras årligen utifrån konsumentprisindex och löneavtal, huvudgrupp livsmedel och alkoholhaltiga drycker. (KS/2013:804) Avgiften ingår inte i högkostnadsskyddet.

4.11 Anhörigbidrag

Anhörigbidrag utbetalas till den anhörige som utför insatser för sin närstående. Utbetalning sker med en månads efterskott och gäller från och med det datum som insatsen beviljats. Från det datum som insatsen upphör att gälla avslutas utbetalning av anhörigbidraget. Anhörigbidraget beräknas 45% av prisbasbeloppet delat med 12.

4.12 Övrigt

Enstaka insatser som utförs under en viss månad och som inte kan hänföras till någon inom taxan upptagen insats, debiteras per timme.

5 KORTTIDSVISTELSE, VÄXELVISTELSE ENLIGT SoL

Här avses personer som vistas på korttidsenhet för en kortare tidsperiod för exempelvis växelvistelse, fysisk återhämtning, tillfälliga behov av stöd eller avlösning. Den enskilde tillhandahåller ordinär bostad under tid för korttidsvistelse.

- Alla avgifter inom stöd, vård och omsorg faktureras med en månads efterskott.
- Alla avgifter avrundas alltid uppåt till hela kronor.

5.1 Korttidsvistelse och växelvistelse

Avgifterna för växelvård och korttidsboende jämföras med de som gäller för äldreomsorgens särskilda boenden. Den enskildes dygnsavgift för vård och omsorg i tillfällig placering motsvarar högst en 1/30 av maxtaxan enligt SoL 8 kap 5§. Den första vårdagen debiteras, medan den sista vårdagen är avgiftsfri. Till detta tillkommer avgift för kost vilket inte ingår i högkostnadsskyddet. Avgift för mat debiteras för heldygn och delas inte upp per måltid.

6 AVGIFTER I SÄRSKILT BOENDE ENLIGT SOL

Avgiften omfattar insatser inom ramen för omvårdnad och service i särskilt boende med bistånd enligt SoL.

- Hyra inom stöd, vård och omsorg faktureras en månad i förskott.
- Alla övriga avgifter inom stöd, vård och omsorg faktureras med en månads efterskott.
- Alla avgifter avrundas alltid uppåt till hela kronor.

6.1 Avgiftskonstruktion

Avgiften för omvårdnad och service i äldreomsorgens särskilda boenden är utformad så att kunden alltid betalar det maximala beloppet upp till det avgiftsutrymme som finns framräknat för lagstadgat förbehållsbelopp.

6.2 Frånvaro

Avgiftsreducering avseende service och omvårdnad sker vid sjukhusvistelse. Reducering av matkostnader görs i samband med tillfälligt/enstaka besök hos anhörig med kort varsel. Grunden ska vara att mat har hunnit avbeställas.

6.3 Avgift för mat

Utöver service och omvårdnad betalas kostnad för mat.

Vid sjukhusvistelse görs avdrag för mat motsvarande den kostnad som personen har för mat på sjukhus. Avgift för mat debiteras från och med hemkomstdagen. Endast hela dagar räknas.

6.4 Förbrukningsmaterial

Socialnämnden tillhandahåller förbrukningsmaterial (exempelvis toalettpapper, städutrusning, tvättmedel m. m) och tar för detta ut en avgift. Avgiften 200 kronor per månad. Ingen avgiftsreducering vid frånvaro.

6.5 Hyra

Bostäder i kommunens särskilda boendeformer upplåts med hyreskontrakt enligt hyreslagen och den boende skall betala fastställd hyra enligt gällande hyresavtal. För bostadskostnaden kan bostadstillägg utgå. Ansökan görs hos Försäkringskassan/Pensionsmyndigheten.

6.6 Medboende i särskilt boende

Sedan 2006 finns reglerat i 2 kap. 2 § socialtjänstförordningen (2001:937) att i de fall makar, sambor eller registrerade partner båda är i behov av boende i vård- och omsorgsboende, ska med skälig levnadsnivå förstås att båda parter bereds plats i samma boende, om parterna begär det. Medboende avser make, maka, sambo, registrerade partner, som flyttar till vårdboende *utan eget biståndsbeslut* om särskilt boende. Om medboenden emellertid har ett behov av insatser inleds en ansökan via biståndshandläggare på samma sätt som i ordinärt boende och avgift tas uttagas enligt hemtjänsttaxa. Om den medboende under parboendetiden är i behov av särskilt boende för egen del, ansöker den enskilde om sådan boendeform till biståndshandläggare. Beviljas ansökan om bistånd upprättas ett nytt hyreskontrakt med den enskilde som är

brukligt vid särskilt boende.

6.7 Avgifter för den medboende

Av 8 kap SoL framgår att kommunens får ta ut avgifter för stöd- och hjälpinsatser. Medboende betalar hel avgift för måltider samt, om behov föreligger, hemtjänstavgift förenligt med gällande biståndsbeslut och avgiftsbestämmelser. Om parboendeförhållandet av någon anledning upphör, exempelvis på grund av byte av boställningsort, den ena parten avlider eller om den medboende väljer att flytta från vård- och omsorgsboendet, upphör parboendebeslutet från det datum som händelsen inträffar. Besittningsrätten avtalas bort via Hyresnämnden innan hyresförhållandet inletts i enlighet med kommunens rutiner.

6.8 Hyresförhållanden för parboende

Den som beviljats parboende, det vill säga båda parter har beviljats särskilt boende, betalar kostnad för boende/hyra med ett tillägg för gemensamhetsutrymme samt ett trygghetstillägg (närhet till personal under dygnet) .

6.9 Utflyttning och slutstädning

Vid uppsägningstidens utgång enligt 3.5.2 och 3.5.3 skall bostaden vara tömd och urstädad. Tio dagars full extra hyra debiteras om så inte sker. Om problem kvarstår efter denna tid debiteras den enskilde/dödsboet kostnader som uppstår på grund av detta.

6.10 Uppsägning vid dödsfall

Vid dödsfall gäller alltid en månads uppsägningstid oavsett bostadsform enligt Hyreslagen

6.11 In- och utflyttning till särskilt boende

Vi inflyttning under kalendermånad, debiteras hyra från och med hyreskontraktets avtalade startdatum. Hel omvårdnadsavgift, matkostnad och kostnad för förbrukningsmaterial debiteras från och med inflyttningdagen. Vid utflyttning gäller en månads uppsägningstid. Överenskommelse om annan tid kan träffas mellan kommunen och den enskilde/dödsboet.

Vid flytt mellan vård- och omsorgsboenden gäller ingen uppsägningstid.

7 AVGIFTER FÖR INSATSER ENLIGT LAG OM SÄRSKILT STÖD OCH SERVICE TILL VISSA FUNKTIONSHINDRADE LSS

- Alla avgifter inom stöd, vård och omsorg faktureras med en månads efterskott, med undantag av hyra och el, vilken betalas en månad i förskott.
- Alla avgifter avrundas alltid uppåt till hela kronor.

Insatserna enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) är i princip avgiftsfria. Kommunen har dock enligt 19 § LSS möjlighet att ta ut skäliga avgifter för bostad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter. Avgiften får inte överstiga kommunens självkostnader.

I 20 § LSS anges att om någon som är under 18 år får omvårdnad i ett annat hem än det egna med stöd av LSS, är föräldrarna skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader för omvårdnaden.

7.1 Service och omvårdnad

Den enskilde betalar inget för service och omvårdnad när insatser beviljats enligt LSS.

7.2 Personlig assistans

Personlig assistans är avgiftsfritt. Den enskilde betalar sina egna kostnader vid resor och aktiviteter.

7.3 Ledsagarservice

Ledsagarservice är avgiftsfritt. Den enskilde betalar sina egna kostnader vid resor och aktiviteter.

7.4 Kontaktperson

Kontaktperson är avgiftsfritt. Den enskilde betalar sina egna kostnader vid resor och aktiviteter.

7.5 Avlösarservice i hemmet

Avlösarservice är avgiftsfritt.

7.6 Korttidstillsyn utanför det egna hemmet

Korttidstillsyn utanför det egna hemmet är avgiftsfritt. Den enskilde betalar sina egna kostnader vid resor och aktiviteter. Därtill tillkommer kostnad för kost enligt nedan.

Frukost	10 kronor
Lunch	20 kronor
Middag	20 kronor
Fika	10 kronor

7.7 Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år

Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år är avgiftsfritt. Den enskilde betalar sina egna kostnader vid resor och aktiviteter. Därtill tillkommer kostnad för kost enligt nedan.

Frukost	10 kronor
Lunch	20 kronor
Middag	20 kronor
Fika	10 kronor

7.8 Daglig verksamhet

Vid daglig verksamhet tillkommer kostnad för kost enligt nedan.

Lunch	39 kronor
--------------	------------------

8 AVGIFT FÖR KOMMUNAL HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Den enskildes månadsavgift för hälso- och sjukvårdsinsatser motsvarar den beslutade självkostnaden för en hemtjänststimme med högsta godtagbara kostnad enligt maxtaxan.

8.1. Kommunal hälso- och sjukvård

Kommunal hälso- och sjukvård är den sjukvård som faller inom kommunens ansvar. Kommunal hälso- och sjukvård omfattar t.ex. inte den person som kan ta sig till landstingets vårdcentral för att få sjukvårdsinsats av sjuksköterska eller behandlande insats av sjukgymnast, arbetsterapeut etc. Med kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser menas insatser som utförs av sjuksköterska, sjukgymnast, arbetsterapeut eller insatser som utförs av annan personal efter delegering eller ordination. Insatserna kan exempelvis vara medicinsk bedömning, behandling, läkemedelshantering, injektion, provtagning, infusion, suturtagning, syrgasbehandling, funktionsträning ordinerad av arbetsterapeut eller sjukgymnast.

All bedömning, behandling och träning samt ordination av hjälpmedel är avgiftsbelagd. Delegerade insatser som utförs av personal inom hemtjänst debiteras enligt timtaxa för hemtjänst. För personer i särskilt boende och korttidsboende/korttidsvistelse ingår avgiften för hemsjukvård i avgiften för hemtjänst (maxtaxan).

För förskrivningsprocessen, utprovning/uppföljning av hjälpmedel genom kommunal arbetsterapeut och sjukgymnast, tas en avgift ut motsvarande 200 kronor per utprovningstillfälle/förskrivningstillfälle. Avgiften meddelas efter att uppföljning och utvärdering gjorts (att hjälpmedlet fungerar). Om nytt behov av hjälpmedel uppstår efter en tid så utgår ny avgift för detta. Detta gäller såväl i ordinärt boende såsom i särskilt boende. Ytterligare kostnad som ligger utanför maxtaxan är förskrivning av intyg genom legitimerad personal inom hemsjukvården, det vill säga distriktssköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast. Kostnad för förskrivning av intyg, 200 kronor, som engångsavgift. Sjuksköterska, sjukgymnast, arbetsterapeut svarar för att leverera uppgift till avgiftshandläggaren om de patienter som får sjukvårdsinsats. Beslut om avgift är delegerad till avgiftshandläggare.

Huvudregeln är att alla som erhåller kommunal hälso- och sjukvårdsinsats betalar avgift.

Dock görs vissa undantag.

Grupper som inte betalar avgift för kommunal hälso- och sjukvårdsinsats är:

- Personer som erhåller individstöd/socialpsykiatrisk insats enligt SoL
- Barn och ungdomar upp till 20 år. Fr.o.m. 20-årsdagen upphör avgiftsfriheten.

För besökare som tillfälligt vistas i Timrå kommun med folkbokföringsadress på annan ort, som är i behov av insatser från hemsjukvården, tillämpas debitering enligt länsövergripande överenskommelse. Avgifter i sådan form hanteras inte genom avgiftshandläggare.

8.2. Avgift för hantering av avlidna

Kommunen kan i vissa särskilda fall ansvara för hanteringen av avlidna personer som är inskrivna i kommunal hälso- och sjukvård. Sådana fall kan vara om personen saknar anhöriga eller annan juridiskt utsedd ställföreträdare. Avgiften för hantering av avlidna ingår inte i maxtaxan. Dödsboet debiteras avgiften.